

46
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1969 -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙΟΝ ΛΑΠΙΘΟΣ
(παλαιότερον ὄνομα ΣΤΡΑΒΩΔΟΞΑΡΙ), 'Επαρχίας . Σ. Μ. ΤΕΙΛΑΣ...
Νομοῦ ... ΛΑΣΙΒΙΟΥ.....

2. 'Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσας Νικ. Γαρυφαλλίου
καὶ Μυαουδίου...!.. ἐπάγγελμα διδάσκων.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Λάπιδος - Σταυροχωρίου - Σερβί
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4.....

3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον 1) Καναβαίου? Εμμαν. ἔτιω 57
Γραμμ. γινώσκων... Γ. Διμοστ... 2) Κουρούπαιου Εὐφ.
ἡλικία... 39... γραμματικὰ γνώσεις... Σ. Διμοστ...

....., τόπος καταγωγῆς Ἄγιος Στέφανος
3) Μαυριάου? Ἰωάννης ἔτιω 45... ἐκ Λαπίδου ἀπὸ
Πατρ. Διμοστ... 4) Γερβαίου Μ. Χ. ἔτιω 39 ἀπὸ
ροισα Διμοστ... ἐκ Χρυσοπυργίου
Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ βοσκῶν ποιμνίων αἱ πρὸ τοῦ
Βόρειου μέρους περιόχαι... {Κεφάδες}...

'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἐν τῷ ἐκ βοσκοτόπων, μικρὰ μαζιερῶν περιοχῶν

2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ('Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.

Εἰς φυσ. πρόσωπα, εἰς Κοινότητας.....

3) 'Ο πατὴρ διατρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ἐν τῇ δὲ π. περιουσίᾳ διανεμῆσαι π. ἐκ
τῶν γάμων... ἐκ τέκνων.....

Αποχορύνει. πο. αν. π. ε. λ. άν. Εμφαν. Κ. τ. κ. α. τ. ρ. = α. ι. υ. α. ι. ρ. ο.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *N.A.*

1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των; *Οἱ ἀπὸ τῶν ἐργα-*
ταρ. π. εἰς μίαν οἰκ. οὖν... καὶ... ἀπὸ α. εἰς 55 α.

2) Πώς έκαλούντο οὔτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.)..... Ποια ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (eis εἶδος ἢ eis χρῆμα) ^{εἰς εἶδος} ~~πρόσθετες~~

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται· ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θεορίσμα, τὸ ἀλάνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος; *Ἦεαν.*

ἀνδρὲς καὶ γυναῖκες - εἰρεσθέντες ἵνα οἱ ἰσχυροὶ καὶ
οἱ ἥττορες ὡς ἓξ. ἔλαβον ἐπερομίδιον
ἐν αὐτοῖς.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Ο.Ι. Σαυζαί. Ζαπανιζου.*
Προήρχοντο ἀπὸ μενικιά χωρία.

6) α) Οί νέοι και αί νέαι του τόπου που ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν
ἐργασίας; ... Αὐτοὶ ἐπηρεάζοντο αὖ, πρὸς ἐλαχίστην
οὐκ ἐν μυσταγωγίᾳ καὶ πρὸς ἐκκρηστικὴν

β) Ἐπὶ γαῖαν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται. *Νομ.* ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

α) Μὲ ζωϊκὴν κόπρον. ἰδίως βοῶν. ἢ αἰγοπροβάτων

β) Μὲ καῦσιν. ἢ μαλακίαν, μὲ καῦσιν. διαφορῶν φυ-

των. καὶ. ὁποῖον. εὐκρινέστερον. εἰς τὰ χωράφια, με

εἰς ἀχ. μόνον. καὶ πού. ἔβαν. αὐτὸν καὶ. ἢ. καὶ. μετέφερον -

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Πρίπου. μακά. τὸ. 1923.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Σιδηροῦν. ἄροτρον. ἐχρησιμο-

ποιήθη. πρὸ. ὀλίγου. εἰς. Χρησιμοποιοῦνται. εἰς. ἔτι. ζῆλον. καὶ. ἐπὶ. ὁλίγον. ἄροτρον. Γνωστὴ. μηχανή. οὐ. δι. χρησιμοποιοῦν. ταν.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύπου αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Τὰ. ὀλίγα. χρησιμοποιοῦνται. αὐτὰ. ἄροτρα. εἶναι. ὀλίγα. κατασκευάζονται. ἀπὸ. ἰδίου. τεχν. εἰς. Σιταίαν, Ἄγιον. Στέφανον. καὶ. καὶ. θάλασσαν. ①

ἔιναι. ὀλίγα. κατασκευάζονται. ἀπὸ. ἰδίου. τεχν. εἰς. Σιταίαν, Ἄγιον. Στέφανον. καὶ. καὶ. θάλασσαν. ①

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) ... Δι. χρ. ὀλίγο. χρόνον.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Δι. χρ. ὀλίγο. χρόνον.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματίων).....
5) Μηχανή ἀλωνισμού
στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον.....
δ... ..

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷ-
ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χεράρι	6. Γαίλα	11.
2. ἔχερη	7. καταμύου	12.
3. παδάρι	8. παράτι	13.
4. ἑγείου	9. ἑνί	14.
5. ἐπώδη	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Δι' ὅζων. τὰ... ἐδ' ὄφνη, πετρώδη. ἢ. χωματερά, χρη-
σμοποιεῖται. τὰ... ἔδρα... ὕνι. —

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

ΔΙΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΧΕΙΟΝ

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, εἰς τὰ πρῶτα,

ὅσων. ξύλινα. ἄρατρα, ἢ. ἀπ' ὄφνη. εἰς τὰ πρῶτα. κατε-
σκευάσκει. ἀπὸ... ἄρατρα. ξύλα. ξυλινὴ χαννιμοποι-
ται. ξυλινὰ. ὅσων. (ἀπὸ...)

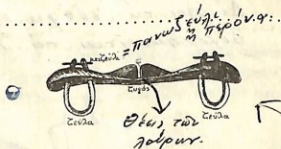
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....
ξοφάρας (= πριόνι), ἀρίδα, ξυλοφά, ἢ. μέλα...

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἐπὶ τα πρῶτον. βόας*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ἓν καὶ δύο. χρησιμοποιοῦνται. δύο.*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

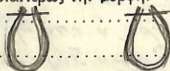

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *πανοδεύξις ἢ περόνη.*

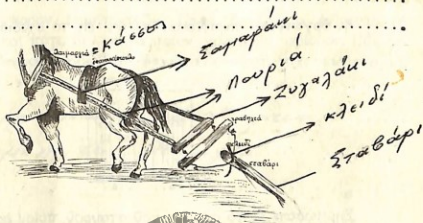

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Λοῦρα.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου *ἑσπινίη. καὶ βάν. τριφυλίου 10/11/1919.*
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ὄργου ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνηθισμένα εἰς τὸν τόπον σας : *O. ιδιοκτήτης ὄργου*

καὶ... πορρῆς... εἰ... ὑπερῆς... ἡ... ἀρρῆς... ἐπὶ... περρῆς...
Οὐδὲ... πορρῆς... ὑπερῆς... ἀρρῆς... ἐπὶ... περρῆς...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πώς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

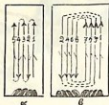
Μ.Ε. ΣΧΟΛΗ. ΤΟΥ. ΟΠΑΚΑΝ. Τ.Ε.Χ. ΓΥΡΑ. ΕΧΑΝ. ΡΙΝΗ. Ε. ΤΑΙ ΚΕΡΑΤΑ

Τὸν ἴσον... Ἀρ... ἐκ... ἀποδοῦναι... ὅτι... ὑπάρχει; πρὶς τοῖς ἀσπίνοις

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ΕΘ. 2ο σχεδιάγραμμα - α -

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρησεί-εις τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) *Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σαστές, μεσθράδες
κ.λ.π.) :

55 κόβουν 6 παρές 77.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με ἀύλαικιάν ; *Μέ. αὐλαϊκή,*

У. м. ... 15. Ерма доурина 22.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται
ἄροτρον ;

- 7) Ποιοι τρόποι ή είδη όργώματος (άρωτριάσεως) ήσαν έν χρήσει
παιλιότερον (ή σήμερα). Δηλ. ή διάνοιξις τών αυλάκων μέ τò
ύνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Διὰ καὶ τῆς ἀνέμου... ἀπὸ τοῦ...
 ἡ... 5. 6. π. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

« Καλλουργία » καὶ « τὸν Μάρτιο »

« Σπάσιμο » τὸν Ἀπρίλιο

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ποτὴν ὀργάνωσιν τὸν Μάρτιο
Φεβρουάριο - Μάρτιο - Ἀπρίλιο

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

Σπασίματα τὸν Ἀπρίλιο καὶ Μάτιο

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;

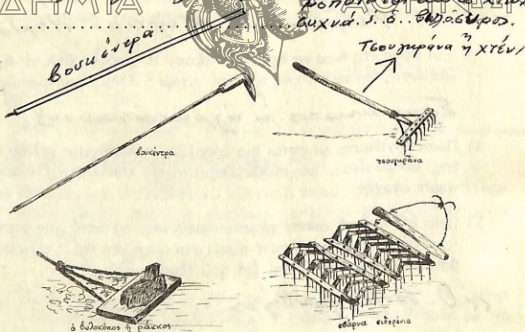
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

« Ὁ βροχόπλοος »

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

Μέ. εὐ. 55. θαν. καὶ κριτ. 7. 7. 55. 4. 5. μαρτ. 22.

2) Γίνεται μετά το ὄργανο ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Με-τά..τά..ὄργανο..γίνε-ται..ὅ-σο-ἀν-τα..ταῦ-τά-δε..ἐν-ταῦ-θα..*

[illegible]

— 10 —

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

[illegible]

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανο καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Σπονίω. χρυσόμοιο. λεῖπτοι. βοήθῃ, καὶ γέχρηται. σε. ἐκείνους
 βλάβη. ὅταν. ἐμπροσθ' ἔχεται. καὶ παρὰ. τοῦ. ἐκείνους.

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων, Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

εἰδους. τῶ. ἀπορία. ἐκζητῶνται. χωρὶς
 ἑ. περὶ ἀρ. κα. > παρ' ἑ. κα. ἑ. ἀρ. >
 καί... ἑ. καὶ οὐκ. καὶ. καὶ ἑ. ἑ. κα. >

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

ἔς. Τὰ'... ωνιχιχαχὴ φαρμακ. γγ.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιὲς (βραγιᾶς)
καὶ ἄλλως.

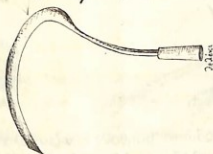
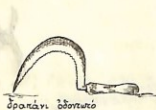
Πάντα...ε.σ. Φυτευτά...επ' αυγάμια...ε.ε.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
Συγχύδης... με δρεπάνι... Παλαιότερα... επιμήκη
55 με μαχαίρι... 19.22...
 ↓ Δρεπάνι

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

*Τὸ τριφύλλι, θηρίζεται
 μὲ τὰ χέρια, διότι ἡ
 μαχίριχά του δύσκολα
 κατασκευάζεται.*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Ομαλή... ὡς... ἔνυ.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

*Ἡ... χειρολαβή... τοῦ... δρεπανιοῦ... εἶναι...
 δύσκολη.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

... *Ἀγκάλιες* .

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν... ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἔρχοι...
θερισταί... δι' ἕρχονται οὗτοι ἔρχονται.*

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Ἐπ' αἰνῶν... αἱ γυναῖκες... φέρουν... γυναῖκες, γ.
τεμνῆριον... ἐφ' ἀλάτω... ἡ δὲ... αἰνῶν...
θεριστῶν... αἰνῶν...
ἔχει... ἡ δὲ... αἰνῶν... αἰνῶν...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

20.χι.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

20.χι.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάδαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον.

20.χι.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

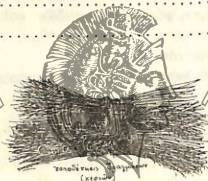
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἡ ταχὺ.. παραμύνη.. 55. Ἀδεμιό. ζ. ι. α. β. γ. δ. ε. ς. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. θ. υ. φ. χ. ψ. Ω. Δ. Ε. ΣΤ. Ζ. Η. Θ. ΚΑ. ΧΡ. ΠΑ. ΝΕ. ΔΕ. ΜΑ. ΣΙ. Φ. ΣΟΥ. Ν. Ε. ΑΙ. 22. Α. Μ. Ε. Ε. Κ. Ο.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ο.Ι...ἡδ.αι...α.ι...ἀν.ι.ε.αι...
 Ἐ.δ.ἐ.ν.α.ι.ε...α.ι...ἀ.ν.ο.ν.ε.αι.φ.κ.ι.ό.μ.η..
 μ.έ...μ.χ.ν.ο.ν...β.φ.δ.ι.α.β..
 Ἐ.ρ.ζ.α.γ.ι.α...ἀ.ν...ἐ.χ.ρ.ι.ο.ι.μ.ο.π.α.ι.ο.ἰ.κ.ο., οὐ.τ.
 χ.ρ.ι.ο.ι.μ.ο.π.ο.ι.ο.ἰ.κ.α.ι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Σ.υ.ν.ε.κ.ε.ν.τ.ρ.ώ.ν.ο.ν.τ.α.ι.β.δ.μ.έ.ρ.ο.ς...ε.ε.π.ο.ί...ν.ά..
 μ.ή.ν...π.ι.ά.ν.η...δ...β.ο.ρ.ῶ.ς...
 Ἐ.τ.ο.π.ο.θ.ε.τ.ο.ῦ.ν.τ.α.ι...τ.ο.ι.α.ν...ε.ο.τ.ρ.ῶ.π.η., ὡ.σ.τ.ε...ν.ά..
 μ.ή...β.ρ.ί.ε.μ.η...τ.ά...ε.τ.ά.χ.μ.α...δ...ἔ.π.ι.κ.ρ.α.ν.ῶ.ν..
 ρ.ο.ς ἄ.ν.ι.μ.ο.ς

ε.΄ Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

κατὰ...τόν...φθινόπωρον...καὶ...ἐπὶ...φθινόπωρον.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

...Μὲ...βελαντέτα...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανός.

- 1) Ἐπιτηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

ἐννιθίζετο...διακροφῇ...τῶν...μήλων...μέ...βί...κα.

Ἡ...σπορά...τῶν...γίνετο...τό...Νοέμβριον...Ἡ κοπή

κατὰ...καὶ...Μάϊου...ἐννιθίζετο...μέ...τὰ...χειμῶνα...ἐννιθίζετο

ἐπὶ...ἐννιθίζετο...καὶ...δένετο...μέ...μέ...ἐννιθίζετο...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Συμμεμενὸν καὶ... εἰς... τὸ... ἀμύνει... κούρ...
εἶδος... διφρακτοῦ... κούρ... χυρ... εἶδος...
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάσπρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Ὁ... λόπος... ὅπου... τοποθετοῦνται... θεμωνοστάσι... τοποθε-
τοῦνται... ἀπὸ... ἀπὸ... πρὸς... ἐπὶ... ἐπιμεταστάσι...
ἔστιν ὁ... Βόρριος...
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ὑπῆρχαν... ἀπὸ... ἀπὸ... ὅπου... ἔστιν...
καὶ... ὅπου... χυρ... εἶδος... καὶ... καὶ...
.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
ποίαν θέσιν; κατασκευάζονταν... ἐν... ἀπὸ... χυρ...
.....

εἰς... ἀνοιχτό... καὶ... ἀπὸ... καὶ... καὶ...
τὸ... καὶ... καὶ... καὶ... καὶ...
.....

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Διὺ... ἐπ' ἄρχῃ... ἀγωνιόεσεν... ..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

.....

.....

[illegible]

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

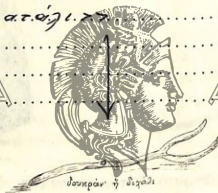
Ἀρχίζ. π.ρί. τ.μ. 9^ω π.ρ.ιν.ν. καί. δι.σ.μ.ό.π.ν.
καί. π.ρ.ί. τ.μ. 5^ω ἀ.π.ο.χ.ε.μ.α.τ.ιν.ν.ν.

12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τ.ό...ε.ε.τ.α.τ.ά.ζ.ι. >>

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμού ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχους ;

ρ.ί.χ.ν.ν. ε.ε.τ.ά. ἄ.μ.ο.π.α. ἀ.ε.τ.ά.χ.ν.α. >>

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἁλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἁλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἡ...ε.ε.α.ζ.ν.ν. ὀ.β.ε.ρ.γ.α. >> εἶ.ν.αι...ε.ε.β.ε.τ.ε.α. >>
μ.ή.μ.ο.υ...π.ρ.ί.π.ο.υ...ε.ν.θ...μ.ε.ί.ε.ρ.ο.υ...

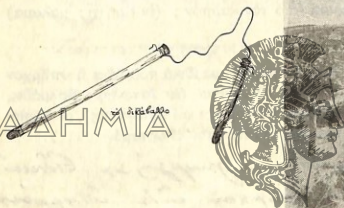
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλον σκαμνιστὸ διὰ τὸ κοπάνεμα
μικροῦ ἑνὸς δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Δεῖτε ἐργασιὰ π.α.μ.δ.τ. ...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦνται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Ἐργασιὰ π.α.μ.δ.τ. ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ο...ωρ...ό...ε...χ...ε...α...χ...η...μ...η...ε...π...ί...μ...μ...ε...
Δ...ε...γ...ί...ν...κ...α...ε...ο...ὐ...δ...ε...φ...ί...ξ...ε...π...ρ...ο...σ...θ...ε...
.....
.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

ε...ε...τ...α...δ...ί...χ...ν...ι...α...μ...α...ε...ε...γ...ί...ν...κ...α...ε...μ...ε...ε...ε...ε...ε...
μ...ε...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ε...ν...κ...η...δ...ι...η...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...
ε...
.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

κ...ο...ν...τ...ύ...λ...ο...ι...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...ε...
ε...
.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ξεύσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

Γίνεται... μ. ἰ. ... σ. σ. ἀγρ. ὁ. ἰ. δι. α. α. ... χωρὶς... φωτότυπο

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή... αὐτῶν... γίνεται... μετ' αὐτοῦ... τοῦ... φωτοτύπου

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

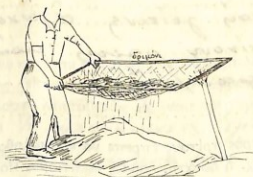
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

κοσκίον πάλαι δερμάτινο

κούρος ἢ ἀριλόγος

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμοὶ
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ μαρτύς· βυρεύεται, μετὰ χείρα, ἐπὶ παρ
 ρα· τοῦτ' ἀνταδ· χαράσσειται μετὰ
 χείρα· ἡ... μετὰ πάλιν πατή· ὑπερφάνω,
~~Περὶ τῆς...~~ ... ὅσοντος...

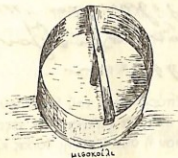
8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Καθαῖ... τοῦ... γέγονε... ἀζωκάρηδ... ἐπὶ
ἀζωκί... πίνου... ραμῆ... μετ'... ἔχουσιν:
ε... καθαροφραγέας...

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλῶνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλῶνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Optiz. al... Pr. uka loz ovca.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

χ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

...το... ἀνωκεῖται... 2... Νύκτα... 3... καρπὸς
μακά... 4... βύρρη... —

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Η... αποθήκευ... στην... χωρ... γλ.*

*и каа... зхб... иу... оинг... нап... топодитъ... ба... би пу-
дарга...*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἄγρον καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

..... εἰς... τὰ... εἰς ἀρχὴν... ν. 4. 77,

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

κακά... καὶ... ἀφ' ἑ. β. σ. ... Διαζέχον... καὶ... πλε...
β. ε. ε. τ. ω. φ. ν. ο. ... σ. π. ο. ρ. α. , καὶ... ἀφ' ἑ. ν. α. ἴ. σ. ο. ν. ...
χ. μ. ρ. ι. ε. λ. α. ... καὶ... τὰ... φ. κ. ρ. ἡ. ε. ε. σ. ο. ν. ...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκαπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν' παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τοπὸν διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῶς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς ἑνδεκάτην αὐτὰς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Διά βοσκήν ποιμνίων ἐκρησιμοποιοῦντο αἱ πρός τό Βόρειον μέρος τοῦ χωρίου περιοχαί. (Κεφάλαια). Ἐντός τῶν βοσκοτόπων ὑπάρχον μικραί καλλιεργήσιμοι ἐκτάσεις. Οἱ βοσκοτοποὶ ἀνήκον εἰς Νομικά πρόσωπα καί εἰς τήν Κοινότητα Σταυροχωρίου.

Σήμερον δέν διατηρεῖ ὁ πατέρας τήν περιουσίαν μέχρι τοῦ θανάτου του, ἀλλά διανέμεται συνήθως εἰς τὰ παιδιά, εὐθύς μετά τόν γάμον.

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον μέ τήν γεωργίαν. Ἡ κτηνοτροφία ἐχει περιοριστεῖ εἰς αἰκόσιτον.

Ἐπάρχουν βιοτέχναι ἐκ τῶν ὁποίων, ἄλλοι μὲν ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εἰς τήν γεωργίαν, ἄλλοι δέ ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον εἰς αὐτήν.

Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζοντο ἀπόφοροι κάτοικοι τοῦ χωρίου, ἢ τῶν Συνοικισμῶν, ὡς ἄλλοι ἐργάζονται ἐν μικράν χωρίων. ἄλλοι δέ ὡς "συμισακατόροι". Ἦσαν ἄνδρες καί γυναῖκες, καί ἐργάζοντο ἄλλοι ἐποχικῶς, καί ἄλλοι καθ' ὅλον τό ἔτος, ἐλάμβανον δέ ἡμερομίσθιον εἰς εἶδος. Οἱ δοῦλοι ἐσπίνιζον. Οἱ νέοι δέν ἀπεμακρίνοντο, πλὴν ἐλαχίστων οἱ ὅποιοι μετέβαινον εἰς τὰς πλησιεστέρας Κωμοπόλεις.

Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο μέ ζωικήν κόπρον, ἰδίως βοδιῶν καί αἰγοπροβάτων, καθὼς καί μέ καθ' ἡμέραν "καλαμνιάς" ἢ διαφόρων κλάδων τούτων ὁποῖους συνεκέντρωναν εἰς τὰ χωράφια.

Ἡ χρῆσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων ἤρχισε περί τό 1923

Σιδερένιο ἄροτρο ἐκρησιμοποιήθη πρό ὀλίγων ἐτῶν. Χρησιμοποιοῦνται σήμερον ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον ξύλινα ἄροτρα. Γεωργικά μηχανάκια δέν χρησιμοποιοῦνται. Τό λίγα σιδερένια ἄροτρα, εἶναι ὀλίγα, καί κατασκευάζονται ἀπό εἰδικούς. Τρακτέρ, καί μηχανάκια θέρεισθαι δέν χρησιμοποιοῦνται, οὔτε μηχανάκια ἀλωνισμοῦ ἢ δεσμάτος σταχυῶν. Τό ξύλινο ἄροτρο τό κατεσκεύαζε καί τό κατασκευάζει, ὁ ἴδιος ὁ "ζευγλόατης". Τό ὄντι τοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἶναι τό ἴδιο

γιά όλα τὰ ἔδαφη, πετρώδη καὶ χωματερὰ. Ἡ σπάθη εἶναι ἰσήμερο σφαιδερένια εἰς τὰ περισσότερα ξύλινα ἄροτρα. Ἡ ξύλινη σπανίζει. Ἐργαλεῖα γιὰ τὴν κατὰσκευὴν τοῦ ἄρότρου εἶναι : " ὁ σάρακας " " ἡ ἄριδα " , " ὁ ξυλοφάς " , " ἡ σμίλα. "

Γιὰ τὸ ἄροτρο χρησιμοποιοῦνται καὶ σήμερο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δύο βόδια. (Βούγια.). Σπανίως ἄλογα ἢ ἡμίονοι.

Τὰ χωράφια καθὼς καὶ τοὺς κήπους ὀργώνει ὁ ἑαυτοῦ ὁ ζευγολάτης. Στὸ παρελθόν, πολλές φορές " ἐξευγάριζε " ὁ ὑπηρέτης (φαμέγιος), σήμερο ὀργώνει καὶ ἄλλος ἐπὶ πληρωμῇ, ποτὲ ὅμως γυναῖκα.

Τὰ ζευγμένα ζῶα κατευθύνει ὁ γεωργὸς κατὰ τὸ ὄργωμα μὲ σχοινὶ καὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθεῖ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων. Ἄν εἶναι ἄλογα ἢ ἡμίονοι κατευθύνονται μὲ τὸ " χαλινάρι. " .

Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα γίνεται ἀκόμη εἰς λωρίδας, δηλαδή " κόβουνε σπορές ". Ἡ λωρίδα χωρίζεται μὲ " σιδάκια " ἢ μὲ " σηματούργια "

Ἡ " καλουργιά γίνεται τὸ Μάρτιο, καὶ κατὰ τὸν Ἀπρίλη " τὸ σπάσιμο.
Γιὰ τὴν κατὰσκευὴν ἀπαιτοῦνται 3-4 ὄργωνες, καὶ τοὺς μήνες: Φεβρουάριο, Μάρτιο, Ἀπρίλιο. Ἡ ἀγρονομία εἶναι πολὺ σπανία.

Ὁ ζευγὰς κατὰ τὴν σπορά, χρησιμοποιεῖ τὸ " σποροντρουβά " ἀπ' ὅπου ὁ πέρνει τὸ σπόρο καὶ τὸν διασκορπίζει στὸ ἔδαφος.

Γιὰ νὰ καθαρίζει τὸ ποδάρι, τὰ παρούτια, κλπ ὁ ζευγὰς χρησιμοποιεῖ " τὸ βουκέντρι " ἢ τὴν " σκαλίδα " .

Μετά τὸ ὄργωμα γίνεται τὸ σπάσιμο τῶν βόλων μὲ τὴν σκαλίδα. Ἄν τὸ ὄργωμα γίνεται γιὰ τὴν καλλιέργειαν κηπευτικῶν χρησιμοποιεῖται καὶ τὸ " χτένι " ἢ ἡ " τσουγκράνα "). Ἄλλα ἐργαλεῖα γιὰ τὸ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ εἶναι " ὁ κασμάς " , " τὸ δικέλι " καὶ " ὁ βολοκόπος " .

Βοηθοὶ σπανίως χρησιμοποιοῦνται. Οἱ βοηθοὶ λέγονται " Σκάφτες " .
Γιὰ ὄσπρια καλλιεργοῦνται χωράφια " λεπιδιάρικα " " γιὰτὶ εἶναι ἀλαφρά, καὶ κάνουνε καλὰ μαγερέμματα. "

Γιὰ τροφὰς ζώων χρησιμοποιοῦνται τὰ " Κοκκινιχώματα " .

Τὰ γεώμηλα γίνονται πάντα φυτευτά " στ' αὐλάκια " .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

Συνήθως γίνεται μέ δρεπάνι. Παλαιότερα, σπύλις μέ μαχαίρια. Τό τρι-
φύλλι θερρίζεται μέ τά χέρια διότι ή καλλιέργειά του δέν εἶναι
ἐκτεταμένη. Ἡ λεπίθα τοῦ δρεπανιοῦ εἶναι ὀμαλή, καί ή χειρολαβή
του ξύλινη. Τά θεριστικά ἐργαλεῖα τά ἐπρομηθεύοντο καί τά προ-
μηθεύονται ἀκόμη ἀπό τήν ἀγορά.

Ὁ θερισμός γίνεται καί σήμερο δι' ἐκριζώσεως μόνο ὅταν τό σπαρ-
τό εἶναι μικροῦ μεγέθους δηλαδή μικρότερο τῶν 0,40.

Οἱ στάχυες πού μένουν στό χωράφι μαζί μέ τή ρίζα καί μετά τό
θερισμό, λέγονται : " Καλαμνιά " .

Τά πιάσματα" τά ἀποθέτουν σνηήτως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταί. " Ἀν
ὅμως φυσᾷ δυνατός ἄνεμος ἀκολουθεῖ παιδί καί " πετρώνει τά πιά-
σματα " . Τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί στό ἔδαφος (6-8) καί οἱ
" κεφαλές πᾶνε σταυρωτές " . Ὁ τοποθετούμενα μαζί πιάσματα
λέγονται " ἀγκαλιές " .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

θερίζουν ἄνδρες καί γυναῖκες, δέν θερισταί δέν ἤρχοντο, ὅ-
τε ἔρχονται σήμερα. Στά χέρια οἱ γυναῖκες βάζουν σπανίως γάντια
ἢ κομμάτι ὕφασμα, ὁδῶς κατά τό θερισμό τοῦ σιταριοῦ. Στή μέση
τους, δέν ἔβαζαν οὔτε βάζουν τίποτε.

Τό δέσιμο τῶν σταχυῶν.

Ἡ ταγή παραμένει " ἀδεμάτιαστη " ἐπὶ 2-3 μέρες, Τά ὑπόλοιπα " δε-
ματιάζονται ἀμέσως. Τούς στάχους δένουθ οἱ ἴδιοι οἱ θερισταί μέ-κα-
κλώνους σφάκας. Ἐργαλεῖα πρὸς τοῦτο δέν χρησιμοποιοῦνται.

Τά δέματα συγμεντρώνονται σέ μέρος πού δέν τά χτυπᾷ ἄνεμος.

Συγκομιδὴ γεωμήλων.

Τό φύτευμα τῶν γεωμήλων γίνεται κατά τό Φεβρουάριο καί τό Σεπ-
τέμβριο. Διὰ τήν ἐξαγωγή των χρησιμοποιεῖται " τό σκαπέτο " .

Συγκομιδὴ σανοῦ.

Συνηθίζεται διατροφή τῶν ζῶων μέ βίκο. Ἡ σπορά του γίνεται τό
Νοέμβριο, ἡ κοπή κατά τό Μάιο μέ τά χέρια. Σηραίνετε ἐπὶ
μία ἐβδομάδα καί δένεται σέ μέρες ὕγρες.

Α Λ Ω Ν Ι Σ Μ Ο Σ

Τά δεμάτια συγκεντρώνονται εις τό άλώνι ,καί μάλιστα κάθε είδος δημητριακού χωριστά. Ο χώρος όπου τοποθετούνται λέγεται "θεμωνιά" . Η τοποθέτησις γίνεται από 'Ανατολικά προς Δυτικά, έπειδή επικρατέστερος άνεμος είναι ο βόρειος.

'Ανέ καθεν ύπῆρχον άλώνια καί ο χωρισμός του καρπού από τά " άχερα " έγίνετο καί γίνεται εις αυτά. Τά άλώνια κατασκευάζονται έξω από τό χωριό,σέ μέρος άνοιχτό "για νά σάζη τό λῆγνισμα,καί μέ τό βορά καί μέ τό νότο. " . Μερικά άλώνια άνήκουν δέν άνήκουν εις ένα άτομο ,άλλά σέ πολλές οικογένειες.Σειρά για άλωνισμό δίδεται άνάλογα μέ τήν ποσότητα των δαματιών.

'Επίσης από τήν ποσότητα των δαματιών έξαρτάται καί ο χρόνος χρησιμοποίησεως του άλωνιού από τόν καθένα.

Τό άλώνισμα άρχίζει συνήθως τόν Ιούλιο.πού γιαυτό όνομάζεται καί " Άλωνάρης " .

Χωμάτα άλωνιού "χωματάλων" " άπαιτείται " όλος ο πελάτης καί " τά τσιμεντάλωνα " . Η άπαιτήσῃ του " χωματάλων " άπαιτείται,

α)καθαρισμό από τά χόρτα καί άλλα ύλικά πού έχουν σωρευτεί.

β) Βρέξιμο μέ πολύ νερό. γ) " Άλώνεμμα του άλωνιού " μέ δυό ἢ περισσότερα βόδια "για νά κάτση".δ) Μετά δυό μέρες άλοιμῃ μέ κοπρά βοδιών.ε) Σκούπισμα.

'Ωρισμένη μέρα έναρξεως τῆς εργασίας αὐτῆς,ἡ του άλωνισμού, δέν ύπάρχει. 'Επίσης δέν ύπάρχει " άλωνόστυλος " .

Γιά τόν άλωνισμό των φυχανθών χρησιμοποιούνται δυό βόδια δαμένα μέ " άλυσοί " (δηλαδή:θηλειές)

Γιά τόν άλωνισμό των δημητριακῶν χρησιμοποιούνται δυό βόδια καί "βωλόσυρος " , ώπλισμένος συνήθως μέ μετάλλινα " άνύχια " καί σπανίως μέ σκληρό λίθο.(τά παλαιότερα).Οί διαστάσεις του βωλόσυρου είναι : 1,60 Χ 0.60.

'Ο άλωνισμός άρχίζει μετά τήν 9ην πρωινή ώρα καί διακόπτεται περίπου τήν 5ην απογευματινή.

"Άλλο άλωνιστικό εργαλετο είναι τό " τσατάλι " ,μέ τό όποιο

ὁ γεωργὸς μαζεύει " τὰ ἄκοπα ἀστάχυα " καὶ τὰ ρίχνει στὸ δρόμο τῶν βοδιῶν. Ἐπίσης " ἡ ἁλωνόβεργα " ποὺ χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν ὁδήγησι καὶ τὸ κτύπημα τῶν βοδιῶν.

Τὸ ἓνα ἄπλωμα σῆχθων στὸ ἁλῶνι λέγεται " Δούλα ". Κάθε μέρα ἁλωνίζονται περίπου 10 δούλες .

Οἱ ἁλωνισθέντες στάχυες λέγονται " μάλαμα "

Εἰδικοί ἁλωνισταὶ δὲν ὑπάρχουν. Συνήθως ἁλωνίζει ὁ ἴδιος ὁ γεωργός .

Κοπάνισμα δὲν γίνεται. Οὔτε ἁλωνιστικὲς μηχανές ὑπάρχουν.

Λ Ι Χ Ν Ι Σ Μ Α

Τὸ " μάλαμα " σωρεύεται μέ τὸ " θρινάκι " . Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα ἐπίμηνες. Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα, οὐδεμία πράξις γίνεται. Τὸ λίχνισμα γίνεται μέ τὸ " θρινάκι " ἢ μέ " τὸ τσατάλι " . Λιχνοῦν ἄνδρες καὶ σπανίως γυναῖκες . Εἰδικὸς λιχνιστὴς δὲν ὑπάρ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν λέγονται " Κοντύλια " . Γιά νά ἀπομακρυστοῦν ἀπὸ τὸν καρπὸ γίνεται τὸ " καρπολόγημα " . Γιά τὸ " καρπολόγημα " ἡ ξεύρις τῶν ζώων γίνεται μέ " ἄλυφίδι " , δηλαδή χωρὶς βωλόσυρο.

Μετὰ τὸ λίχνισμα ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ γίνεται μέ τὸ " Βολίστρι " .

~~~~~

Ὁ καρπὸς σωρεύεται μέ τὰ χέρια πρὶν ἀρχίσῃ τὸ " σάκκισμα ", ὁ ἁλωνάρης κάνει μέ τὸ χέρι πάνω στὸ σωρὸ τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ.

Μόλις σάκκισαὺν, συνηθίζουν νά φωνάζουν τοῦ γείτονες ἁλωνάρηδες, πίνουν ρακή, καὶ εὐχονται : " Καλοφωμένο. " .

Ὁφειλαί, δὲν καταβάλλονται ἀμέσως . Μετὰ τὴν ἀποθήκευσι πληρώνονται τὰ " ἁλωνιάτικα " ἂν τὸ ἁλῶνι ἦτο ξένο, ἔχον ἢ καρπὸς " κατὰ τὴ συμφωνία. Ὁ καρπὸς μεταφέρεται στὸ σπῖτι καὶ φυλάσσεται ἐν " πυθάργια " . Τὸ ἄχυρο ἀποθηκεύεται στὸν " ἀχεργιῶνα "

Ἡ διαλογή τοῦ σπόρου γίνεται κατὰ τὸ θερισμό. Διαλέγουν " τὸ πιό μεστωμένο στάρι καὶ τὸ φυλάσσουνε γιά ταχυά ἀπὸ δά βρέξη τὸ Νεόμνη. "

IV. ΓΑΡΥΦΑΛΛΑΚΗΣ καὶ I. ΜΥΑΟΥΔΑΚΗΣ

ΔΑΣΚΑΛΟΙ